

کمتر کسی بر هنر گره چینی تسلط دارد

جدال تماشایی شیشه و چوب

امیر برزندگان
هنرمند

هنرمند ۶۷ ساله بیش از ۴۰ سال است که به صورت تخصصی و بی‌وقفه در حوزه گره چینی مشغول به کار است و علاقه‌اش باعث شده تا دست از کار نکشد. آثار این هنرمند در نوع خود بی‌نظیر است تا جایی که توانسته‌اند دستورالعمل جشنواره بین‌المللی فجر صنایع دستی را جلب کنند و به عنوان یکی از آثار برگزیده انتخاب شوند.

الماس کشیدن روی شیشه

این هنرمند پیشکسوت همدانی که با این هنر کهن و دنیای سنتی بسیار عجیب است، از دشواری‌ها و ریزه‌کاری‌های شغلش می‌گوید: از برش دادن و تراشیدن چوب گرفته تا الماس کشیدن روی شیشه و بریدن آن به قطعات ریز به اندازه طرح مورد نظر، سپس رنگ پاشیدن به این شیشه و چوب همگی کاری بس دشوار است. در واقع بهتر است بگوییم کار من به قدری پرزحمت و زمانبر است که اصلاً فرصتی برای ارسال عکس آثارم با گوشی هم ندارم. من کلاً آدمی سنتی و عاشق دنیای قدیم هستم. آنقدر که ترجیح می‌دهم از کارخوان یا دستگاه پوز هم استفاده نکنم.

صدای هنر اصیل

برزندگان که تاکنون در و پنجره‌ها و میزهای زیبایی به سبک گره‌سازی تولید کرده‌اند؛ نه تنها نماینده‌ای از هنر گره‌سازی است، بلکه صدای افرادی است که تلاش می‌کنند این هنر اصیل را حفظ و به نسل‌های آینده منتقل کنند. هر چند که این هنر شاید از حوصله و توان نسل جوان امروزی خارج باشد و از شواهدش این است که کمتر کسی سراغ این رشته هنری پرزحمت می‌رود.

دری به سوی جشنواره

وی درباره آثاری که به نهمین جشنواره سرو سیمین ارائه داده است، می‌گوید: برای جشنواره امسال، یک میز و یک پنجره گره‌سازی شده از ترکیب همان شیشه‌های رنگی با طرح‌های هندسی چوبین ساخته و به تهران منتقل کرده‌ام. ویژگی اصلی این پنجره‌ها این است که با اشکال هندسی مانند قدیم‌ها ساخته شده است. برزندگان درباره سابقه حضور خود

یاسمن صادق شیرازی

خبرنگار

شیشه‌های رنگارنگ روی اشکال هندسی می‌نشینند و در میان بافت‌های چوبی با دقت و مهارتی شگفت‌انگیز در هم می‌پیچند تا سبک‌های هنری خلاقانه و بی‌نظیری خلق کنند. عناصری متضاد مانند شیشه و چوب و فلز در کنار هم گرد می‌آیند تا آثاری بسازند که چشم از دیدن آنها هرگز خسته نمی‌شود. این آثار فاخر را فقط در مکان‌هایی خاص مانند اماکن مذهبی می‌توان یافت؛ چرا که آثاری بسیار پرزحمت و ارزشمند هستند که علاوه بر دقت، آگاهی و مهارت هنرمند، شاید امروزه کمتر کسی حوصله پرداختن به آن را داشته باشد. از مثلث و لوزی گرفته تا دایره و پنج‌ضلعی و دیگر اشکال هندسی در ابعاد و رنگ‌های متنوع، گویا می‌خواهند هندسه را به یک چالش هنری دعوت کنند تا چشم بیننده از دیدن این همه عناصر زیبا در کنار هم ساعت‌ها میخکوب بماند. به این هنر کهن ایرانی «گره چینی» می‌گویند.

گره بر گره زد

امیر برزندگان پیشکسوت صنایع دستی که کارگاه گره‌سازی در همدان دارد، می‌گوید: دیگر کمتر کسی را می‌توان پیدا کرد که به گره چینی مسلط باشد. گره چینی اگرچه در گذشته کاربرد فراوانی در معماری ایرانی داشته اما این روزها استفاده کمتری از آن می‌شود. این هنر از اوایل دوره اسلامی به‌ویژه در دوره‌های سلجوقی و صفوی در ایران به اوج خود رسید که می‌توان نمونه‌های آن را در جای‌جای عمارت چهل‌ستون، مسجد نصیرالملک در شیراز، هشت بهشت، خانه‌های تاریخی؛ خانه‌علم، خانه شیخ‌الاسلام، سوکاس، خانه طباطبائی‌ها، خانه عباسیان و خانه بروجرودی‌ها دید. هنرمندان این رشته با استفاده از قطعات چوب، آجر و گچ، طرح‌های هندسی و نقوش زیبا را برای تزئین مساجد، آرامگاه‌ها و امامزاده‌ها خلق می‌کنند.

گره چینی یا هندسه نقوش یکی از اصلی‌ترین هنرهای تزئینی محسوب می‌شود که ظرافت و دقت زیادی را می‌طلبد. امیر برزندگان یکی از هنرمندان پیشکسوت این رشته است که سال‌هاست با چیدن قطعات گره، نقوش هنری تزئینی خلق می‌کند. این

- » هنرمند: فروزان بنائیان
- » رشته: نساجی سنتی
- » شهر: اصفهان

- » هنرمند: علیرضا صفروند
- » رشته: بافته‌های داری و غیرداری
- » شهر: اردبیل

- » هنرمند: زیبا کاوندی
- » رشته: آبگینه
- » شهر: تهران